

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Suudi Varlık Fonu Yeni Bir Çelik Devi Yaratmaya Hazırlanıyor

Suudi Arabistan'ın varlık fonu PIF, petrokimya devi Saudi Basic Industries Corp.'un (Sabic) metal birimini 12,5 milyar riyal (3,3 milyar dolar) işletme değeri karşılığında satın alarak yeni bir çelik devi yaratmaya hazırlanıyor.

Kamu Yatırım Fonu (PIF), Suudi demir çelik şirketi Hadeed'i Sabic'ten satın alacak. Yapılan açıklamaya göre, Sabic'in çelik birimi Hadeed yapılacak ayrı bir anlaşmada, hisse karşılığında AlRajhi Steel Industries Co.'yu satın alacak. Anlaşmanın 2024 yılının ilk çeyreğinin sonunda tamamlanması ve nihai satış fiyatının aynı dönemde kesinleşmesi bekleniyor.

Sabic'in yıllık raporuna göre Hadeed, 2022'de 5,2 milyon ton çelik üretimi gerçekleştirdi.

AB-ABD Arasında Çin Çeliğini Hedef Alan Ticaret Planı

ABD ve Avrupa Birliği, Çin'den ve diğer ülkelerden gelen fazla çelik üretimini hedefleyen yeni gümrük vergileri getiren ve Trump dönemi ticaret anlaşmazlığını geride bırakacak bir anlaşma üzerinde çalışıyor. Vergiler öncelikle Çin'den piyasa dışı uygulamalardan yararlanan ithalatlara odaklanacak. Hedeflenebilecek diğer ülkeler de dahil olmak üzere tedbirlerin kapsamı ve vergilerin düzeyi ise halen tartışılıyor.

Ayrıca bu görüşmelerin gelecekte diğer ulusların da anlaşmaya katılması için bir çerçeve sağlaması bekleniyor.

Anlaşma, AB ve Biden yönetiminin 2021'den bu yana müzakere ettiği Sürdürülebilir Çelik ve Alüminyuma İlişkin Küresel Düzenlemenin (GSA) bir parçası olacak. Görüşmelerde, Başkan Donald Trump'ın Avrupa'dan metal ithalatına ulusal güvenliği öne sürerek gümrük vergisi uygulamasıyla başlayan anlaşmazlığın çözülmesi amaçlanıyor.

ABD, 2018'den bu yana ithalata AB'den çelik ithalatına 25'lik bir vergi uyguluyor.

Çin Kamuda iPhone Yasağını Genişletmeyi Planlıyor

Çin kamu yetkililerine yönelik işyerinde iPhone kullanma yasağını kamu şirketleri ve kuruluşlarına genişletmeyi değerlendiriyor.

Konuyla ilgili bilgi sahibi kişiler, Wall Street Journal'ın kamuda iPhone yasağı haberini teyit ederken, bazı kurumların çalışanlarına iPhone'larını işe getirmemeleri yönünde talimat vermeye başladığını söyledi. Kaynaklar Pekin'in bu kısıtlamayı çok daha geniş bir şekilde kamu iktisadi teşebbüsleri ve hükümet kontrolündeki diğer kuruluşlara da yaymayı planladığını belirtti.

ABD, Çin'den İthal Edilen 352 Ürünün Vergi İstisnasını Uzattı

ABD Ticaret Temsilciliği (USTR), Çin'den ithal edilen bazı ürünlere yönelik tarife istisnasına ilişkin açıklama yaptı.

Açıklamada, 352 ürün kalemiyle Kovid-19 ile ilgili 77 ürüne yönelik 30 Eylül 2023'te sona

ermesi planlanan gümrük vergisi muafiyetinin 31 Aralık 2023'e uzatıldığı bildirildi. USTR'nin açıklamasında, süre uzatımının 4 yıllık yasal inceleme kapsamında daha fazla değerlendirme yapılmasına olanak tanıyacağı kaydedildi.

İthalat tarifesi istisnaları arasında, pompalar ve elektrik motorları gibi endüstriyel bileşenler, bazı araba parçaları ve kimyasallar, bisikletler ve elektrikli süpürgeler yer alıyor.

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye 18 Milyar Dolarlık Ek Kaynak

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez Türkiye için önümüzdeki üç yıl içinde 18 milyar doları yeni operasyonlar için olmak üzere toplam 35 milyar dolarlık operasyonlar hazırlama ve sunmayı öngördüklerini açıkladı.

Lopez konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Ekonomiyi istikrara kavuşturacak politikaların uygulanmasında Türkiye'ye eşlik etmeye kararlıyız. Devam eden 17 milyar dolarlık programımıza ek olarak, üç yıl içinde Dünya Bankası Yönetim Kurulu'na 18 milyar dolarlık yeni operasyonlar hazırlamayı ve sunmayı öngörüyoruz. Bu miktar hükümete doğrudan kredi verilmesini ve özel sektöre destek verilmesini kapsamaktadır. Türk özel sektörüne yönelik destek, doğrudan yatırım, garantiler ve yaklaşık 5 milyar dolarlık ticari finansmanın harekete geçirilmesi yoluyla bunun üçte ikisi kadar olabilir." şeklinde konuştu.

Japonya'dan Çin'e Deniz Ürünü İthalat Yasağının Kaldırılması Talebi

Japonya Başbakanı Kişida Fumio, Kişida, Tokyo-Pekin arasında son Endonezya'nın başkenti Cakarta'da düzenlenen 43. ASEAN Zirvesi marjında Çinli mevkidaşı Li Çiang ile görüşti. Fukuşima'daki atık suyun tahliyesine yönelik Japonya'nın pozisyonunu Çinli muhatabına aktaran Kişida, Japon ürünlerine yönelik ithalat yasağının kaldırılması çağrısında bulundu.

Kişida, Tokyo-Pekin arasında son dönemde artan gerilime karşı yapıcı ve istikrarlı ilişkiler tesis edilmesi gerektiğini belirtti. Çin Başbakan Li Çiang ile görüşen Kişida, Fukuşima'daki atık suyun radyoaktif atık suyun boşaltılmasının küresel deniz ekolojisini ve insan sağlığını ilgilendirdiğini belirterek, Japon deniz ürünlerine yönelik ithalat yasağının Japonya'nın meseleyi sorumlu şekilde ele alması gerektiğini vurguladı.

Japonya'yı uluslararası yükümlülüklerine uymaya davet eden Li, komşular ve ilgili paydaşlarla istişare edilmesinin gereğine işaret etti.

AB, Katı Kurallar Getireceği 6 Teknoloji Şirketini Belirledi

Avrupa Birliği (AB), Komisyonu, Dijital Piyasalar Yasası kapsamında işletmelere ve kullanıcılara adil olmayan koşullar dayatılmasını önlemeyi, önemli dijital hizmetlerin kullanıma açık kalmasını sağlamayı amaçlayan "bekçi-geçit denetçisi" kriterlerini karşılayan şirketler listesinin tespit edildiğini bildirdi.

Komisyon'un açıklamasında Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta ve Microsoft olmak üzere 6 şirketin ilk defa geçit denetçisi olarak sınıflandırıldığı, listelenen şirketlerin sunduğu 22 temel hizmetin yeni yasa kapsamındaki ilave sorumluluklara uymak için 6 ay süreleri olduğu belirtildi.

Komisyon'un bazı kriterleri karşılamalarına rağmen Gmail, Outlook.com ve Samsung internet tarayıcısının "temel platform hizmetleri olarak listelememe" kararı aldığına işaret edildi.

Wayflyer ile Neuberger Berman'dan 1 milyar Dolarlık Anlaşma

Pandemi dönemi sonrasında büyümesini sürdüren e-ticaret sektöründeki girişimlere finansman sağlayan Dublin merkezli Wayflyer, ABD'li yatırım yönetim firması Neuberger Berman'dan 1 milyar dolar sermaye temin ettiğini duyurdu. E-ticaret işletmelerine kredi sağlayan bir platform sunan Wayflyer kurucu ortağı ve CEO'su Aidan Corbett yaptığı açıklamada "Neuberger Berman'dan yapılan bu 1 milyar dolarlık sermaye temini şirketimizin başarısını ve dayanıklılığını gösteriyor. E-ticaret müşterilerimizin her türlü ekonomik koşulda gelişmeye devam edebilmelerini sağlamak için bize bu sermaye, atış gücü sağlayacak." dedi.

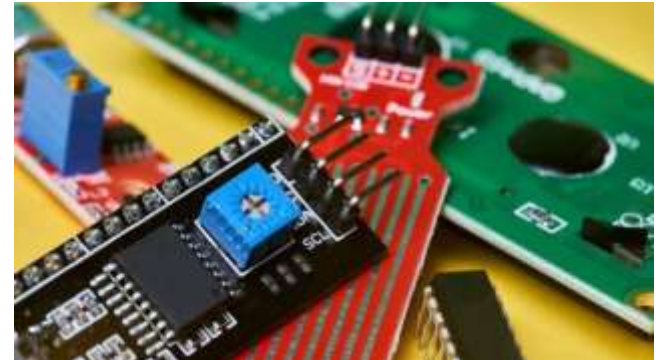
Wayflyer müşterilerinin yaklaşık yüzde 65'i ABD ve Kuzey Amerika'da yer alıyor. Geri kalanı ise başta İngiltere olmak üzere Batı Avrupa'da ve Avustralya'da. Morgan Stanley, e-ticaretin önümüzdeki üç yıl içinde satışların %27'sine ulaşacak şekilde büyümesiyle, e-ticaret sektörünün bugünkü 3,3 trilyon dolardan 2026'da 5,4 trilyon dolara ulaşabileceğini öngörüyor.

Mercedes ve BMW Araçlarda Qualcomm'un Çipleri Kullanılacak

Mercedes ve BMW araçlarda Qualcomm imzası. ABD'li yarı iletken şirketi Qualcomm, lüks otomobil üreticileri Mercedes ve BMW'ye araç içi bilgi, eğlence sistemlerine güç sağlayacak çipler tedarik edeceğini duyurdu.

Qualcomm, bu anlaşma kapsamında BMW'ye araçlarının sesli komut yeteneklerini geliştirmek üzere tasarlanmış son teknoloji çipleri sağlayacak. Bu ilerlemenin BMW sahipleri için araç içi deneyimi geliştirmesi bekleniyor.

Qualcomm'un çipleri, 2024 yılına kadar ABD pazarında satışa sunulması planlanan yeni nesil Mercedes E sınıfı modellerde yer alacak. Qualcomm, bir süredir araçlardaki bilgi, eğlence sistemlerinden gelişmiş sürücü destek sistemlerine kadar çeşitli işlevlere güç sağlamak için otomobil üreticileriyle birlikte çalışıyor. Qualcomm'un sektöre yönelik iddialı planları arasında 2026 yılına kadar bu pazardan 4 milyar dolar gelir elde etme hedefi yer alıyor.

Qualcomm, BMW'ye akıllı ve sofistike deneyimler sunmak Snapdragon Automotive Cockpit, Auto Connectivity ve Ride platformlarını sunacak.

Çin'den Çip Üretimine 40 Milyar Dolarlık Destek

Çin, yerli çip yapımı ve araştırma yatırımlarını finanse etmek için 40 milyar dolarlık bir fon oluşturmaya hazırlanıyor.

Devlet destekli Çin Entegre Devre Endüstrisi Yatırım Fonu, yaklaşık 300 milyar yuanlık (41,1 milyar dolar) üçüncü ve en büyük yatırım havuzunu kuruyor. Habere göre, Çin Maliye Bakanlığı son aylarda faaliyete geçmesi onaylanan fona 60 milyar yuan (8,2 milyar dolar) katkıda bulunabilir.

Yerel olarak 'Büyük Fon' olarak bilinen firma, Pekin yönetiminin, ülkenin Amerikan teknolojisine olan bağımlılığını azaltabilecek, kendi kendine yeten bir çip sektörü kurma hedefinin ardındaki ana araçlardan biri olarak görülüyor.

Öte yandan 2022'de, daha önce birçok başarısız çip firmasını doğuran ve çok az sonuç veren maliyetli sübvansiyonlar nedeniyle, düzenleyiciler fon ve bağlı kuruluşların dahil olduğu iddia edilen yolsuzluklar hakkında soruşturma başlatmıştı. Fon, Semiconductor Manufacturing International Corp (SMIC) ve Yangtze Memory Technologies Co. dahil olmak üzere Çin'in en büyük çip şirketlerinden bazılarında destek veriyor.

IMF'den 'Faizler Uzun Süre Yüksek Kalacak' Öngörüsü

Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Gita Gopinath, enflasyonu hedeflenen seviyeye döndürme mücadelesi sürerken küresel faiz oranlarının uzun bir süre yüksek kalmasını beklediklerini ifade etti. Gopinath,

gelişmekte olan piyasaların zorlu ekonomik ortam karşısında mali tamponlarını yeniden oluşturması, ticareti çeşitlendirmeleri ve reformlar yoluyla ayrışmaya karşı dayanıklılığı artırmaları ve mali ve sosyal açıdan sürdürülebilir bir iklim stratejisi uygulamaları gerektiğini aktardı.

Lityum Devinden 4,3 Milyar Dolarlık Satın Alma Teklifi

Avustralyalı lityum maden şirketi Liontown Resources Ltd., dünyanın en büyük pil metali üreticisi Albemarle Corp.'tan 6,6 milyar Avustralya doları değerinde (4,3 milyar ABD doları) yeni bir satın alma teklifini kabul etmeye istekli olduğunu söyledi.

Liontown'dan yapılan açıklamada, Albemarle'a yaptığı nakit teklifini son kez yüzde 20 oranında artırması sonrası inceleme aşamasına izin verildiğini açıkladı. Avustralyalı madencilik şirketinin hisseleri Sidney'de yüzde 8,8 artış göstererek mart ayından bu yana en büyük yükselişini kaydetti.

Yapılacak olası bir anlaşmanın, yeni kurulan veya daha önce az bilinen şirketlerin hisse fiyatlarının metale yönelik artan talebin ortasında 10 kattan fazla arttığı Avustralya lityum sektöründeki çarpıcı yükselişi güçlendirmesi bekleniyor.

AB, Rusya'ya Yönelik Yaptırımları 6 Ay Uzattı

AB Konseyi'nden yapılan açıklamada, Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü ve egemenliğini tehdit edenleri hedef alan bireysel kısıtlayıcı tedbirlerin 6 ay daha uzatılmasına karar verildiği bildirildi.

Yaklaşık 1800 kişi ve kurulaşa yönelik seyahat yasağı, mal varlığı dondurulması, fon veya ekonomik

kaynak aktarım yasağı içeren yaptırımların 15 Mart 2024'e kadar uzatıldığına işaret edilen açıklamada, bu yaptırımların çoğunun Ukrayna'daki savaş nedeniyle alındığı anımsatıldı.

Açıklamada, yapılan AB, savaş nedeniyle şimdiye kadar, değerlendirme sonucunda 4 kişinin Rusya'ya yönelik 11 yaptırım paketini hayata geçirdi. ise yaptırım listeden çıkarılması yönünde karar alındığı belirtildi.

AB Yenilenebilir Enerji Kullanım Hedefini Yüzde 42,5'e Yükseltiyor

Strazburg'da gerçekleştirilen AP Genel Kurul oturumunda, AB yenilenebilir enerji yönetmeliğinin güncellenmesi oy çokluğuyla kabul edildi.

Yeni yönetmeliğe göre, 2030'a kadar AB'nin toplam enerji tüketiminde rüzgar ve güneş gibi çeşitli yenilenebilir kaynakların payı yüzde 42,5'e yükseltilecek.

Ayrıca, üye ülkeler yenilenebilir payını yüzde 45'e ulaştırmak için çaba harcayacak. Bu düzenleme öncesinde AB yenilenebilir enerji hedefi 2030 yılı için yüzde 32 seviyesinde bulunuyordu.

En son verilere göre, AB ülkelerinin toplam enerji tüketiminde yenilenebilir kaynakların payı yüzde 22 civarında seyrediyor.

Yönetmeliğe göre, yeni güneş veya rüzgar enerjisi yatırımlarının izin ve onay süreçleri hızlandırılacak.

Çin'in İpek Yolu'na Karşı Hindistan'ın Baharat Yolu

Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de haftasonu yapılan G20 Zirvesi'nde tarihi bir imza atıldı. ABD, Hindistan, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Fransa, Almanya, İtalya ve AB, kısa adı IMEC olan Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Ekonomi Koridoru'nu kurduklarını açıkladı, mutabakat zaptını imzaladı.

Tarihi Baharat Yolu'nun 21'inci yüzyıl versiyonu olarak da görülen IMEC, deniz ve demiryolundan oluşan iki güzergâhlı bir ekonomi koridoru. Önerilen koridor, Hindistan'dan BAE'ye uzanacak, ardından Suudi Arabistan, Ürdün ve İsrail'i geçerek, Avrupa'ya bağlanacak. Hindistan'dan yüklenen malların İsrail ve Yunanistan limanları üzerinden Avrupa'ya daha hızlı gönderilmesi projede öngörülüyor. Taraf ülkeler, bağlayıcı bir finansal taahhütte bulunmazken, 2 ay içinde koridorun oluşturulmasına yönelik bir eylem planı hazırlamayı da kabul ettiler. Projeye ilk alkış, ABD Başkanı Joe Biden'dan geldi: "Büyük bir anlaşma.

"Tek dünya, tek aile, tek gelecek." Hindistan Başbakanı Narendra Modi, "Koridor, Hindistan, Batı Asya ve Avrupa'da büyük bir ekonomik entegrasyon aracı olacak, sürdürülebilir kalkınmaya yeni bir yön verecek" derken; AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen de koridoru, "Kıtalar ve medeniyetler arasında yeşil ve dijital bir köprü" diye nitelendirdi. Projenin demiryolu ağı ve altyapısından sorumlu olacak olan Suudi Arabistan'ın Veliht Prensi Muhammed bin Selman, "Koridor küresel enerji güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunacak, ticareti artıracak" dedi.

IMEC ne zaman hayata geçecek? Hindistan'ın önde gelen yayınlarından Outlook India, 2033'ü işaret etti: "Bölgenin ekonomik potansiyelini ortaya çıkartacak olan IMEC, şu anda sadece kağıt üzerinde ancak hayata geçtiğinde, her iki kıtada da büyük bir artış yaşanacak. Ancak işleyişe başlaması on yıl veya daha fazla zaman alacak; tabii tüm ülkelerin birkaç yıl boyunca işin içinde kalması şartıyla...

Çin'in "Kuşak ve Yol Girişimi," aslında tarihi İpek Yolu'nun 21'inci yüzyıl versiyonu olan ve 70'den fazla ülkeyi kapsayan bir ekonomik koridorun ismi. İlk kez 2013'te dillendirildi, 2014'te güzergâhları belirlendi. Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Ekonomi Koridoru (IMEC) da eski Baharat Yolu'nun 2023 versiyonu. İpek Yolu, milattan yüzyıllar önce Mısır'a ipek satan Çinli tüccarların kervanlarının izlediği güzergâha; Baharat Yolu da Hintlilerin Orta Çağ Avrupası'ndaki soylulara tarçın, zencefil ve zerdeçal gönderdiği güzergâha verilen isimlerdi.

IMEC'in 5 temel özelliği:

- İkili Koridorlar
- Gelişmiş Bağlantı
- Ekonomik Birlik ve İstihdam Yaratımı
- Çevresel ve Sosyal Etki
- Dönüştürücü Entegrasyon